

8 ทักษะที่เด็กเยาวชนยุคใหม่ควรเรียนรู้ ในการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล

นำเสนอเมื่อ : 24 พ.ย. 2559

ต้อนรับวัน ‘ประถมศึกษาแห่งชาติ’ เวิร์ลด์อีโคโนมิคฟอรัมเผย 8 ทักษะ ‘ความฉลาดทางดิจิทัล’ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของเด็กเยาวชนในศตวรรษที่ 21 นักวิชาการแนะพาเด็กออกสู่โลกความเป็นจริง เสี่ยงภาวะ “เด็กเสมือน”

ในวาระ ‘วันประถมศึกษาแห่งชาติ’ ทุกวันที่ 25 พฤศจิกายนของทุกปี สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) ขอประมวลข้อมูลจากเวิร์ลด์อีโคโนมิคฟอรัมที่ระบุถึงคุณลักษณะและทักษะชีวิตในโลกยุคดิจิทัลหรือ ‘ความฉลาดทางดิจิทัล’ (Digital Intelligence: DQ) ที่จำเป็นสำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21 แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (Digital Citizenship): ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสื่อในโลกยุคดิจิทัลได้อย่างเกิดประโยชน์ มีความรับผิดชอบและปลอดภัย ระดับที่ 2 ความคิดสร้างสรรค์ในยุคดิจิทัล (Digital Creativity): ความสามารถในการผนวกทักษะในการสร้างสรรค์ข้อมูลและเปลี่ยนความคิดใหม่ๆ ให้เป็นความจริงด้วยการใช้เครื่องมือดิจิทัล ระดับที่ 3 ผู้ประกอบการยุคดิจิทัล (Digital Entrepreneurship) ความสามารถในการใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาที่ท้าทายใหม่ๆ ในโลก หรือเพื่อสร้างโอกาสใหม่ๆ

ศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สาขาวิชาประถมศึกษา กลาวว่า ทักษะในยุคดิจิทัลถือเป็นทักษะร่วมของทุกคนในสังคม ในวันประถมศึกษาแห่งชาติ คุณครูต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ดังนี้ 1) หลักสูตรต้องลดเนื้อหา และต้องผสมผสานทักษะในยุคดิจิทัลเข้ากับทักษะอื่นๆ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เท่าทันยุคสมัย 2) พ่อแม่และครูต้องปรับตัวเองจาก “ผู้สอน” เป็น “กระบวนกร” เชื่อมโยงโลกความเป็นจริงกับโลกเสมือน และพาเด็กเรียนรู้โลกทั้งสองแบบควบคู่กันไป มิฉะนั้นเด็กจะกลายเป็น “เด็กเสมือน” ไม่ใช่ “เด็กในโลกแห่งความจริง” และ 3) ปรับมายาคติในเรื่องการสอน: เปลี่ยนผู้เด็กให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยเฉพาะครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาที่มีถูกมองว่า ต้องอัดข้อมูลให้ผู้เรียนมากที่สุด เพราะฉะนั้นครูประถมต้องก้าวให้พญมายาคติเก่า รุเท่าทันสื่อใหม่ๆ เพื่อออกแบบกิจกรรม โครงการวิจัยต่างๆ ที่สนับสนุนให้เด็กประถมรู้จักและเข้าใจตัวเอง สามารถก้าวสู่การเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8 ทักษะที่เด็กเยาวชนยุคใหม่ควรเรียนรู้ ในการเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล

สำหรับข้อมูลจากเวทีโลกอนาคตฟอรัมยังระบุถึงทักษะที่เด็กเยาวชนยุคใหม่ควรเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลจะต้องประกอบด้วย 8 ทักษะ ดังนี้ 1) **ทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง (Digital Citizen Identity):** ความสามารถในการสร้างและบริหารจัดการอัตลักษณ์ที่ดีของตนเองไว้ได้อย่างดีทั้งในโลกออนไลน์และโลกความจริง 2) **ทักษะในการจัดสรรเวลาหน้าจอ (Screen Time Management):** ความสามารถในการบริหารเวลาที่ใช้อุปกรณ์ยุคดิจิทัล และสามารถทำงานที่หลากหลายในเวลาเดียวกันได้ 3) **ทักษะในการรับมือกับการคุกคามทางโลกออนไลน์ (Cyberbullying Management):** ความสามารถในการรับรู้ และรับมือการคุกคามข่มขู่บนโลกออนไลน์ได้อย่างชาญฉลาด 4) **ทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกออนไลน์ (Cybersecurity Management):** ความสามารถในการป้องกันข้อมูลด้วยการสร้างระบบความปลอดภัยที่เข้มแข็ง และป้องกันการโจรกรรมข้อมูลหรือการโจมตีออนไลน์ได้ 5) **ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว (Privacy Management):** มีดุลพินิจในการบริหารจัดการข้อมูลส่วนตัว โดยเฉพาะการแชร์ข้อมูลออนไลน์ เพื่อป้องกันความเป็นส่วนตัวทั้งของตนเองและผู้อื่น 6) **ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจารณญาณที่ดี (Critical Thinking):** ความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะระหว่างข้อมูลที่ถูกต้องและข้อมูลที่ผิด ข้อมูลที่มีเนื้อหาดีและข้อมูลที่เข้าข่ายอันตราย ข้อมูลติดต่อบนโลกออนไลน์ที่น่าตั้งข้อสงสัยและน่าเชื่อถือได้ และ 7) **ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูล ที่ผู้ใช้งานมีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ (Digital Footprints):** ความสามารถในการเข้าใจธรรมชาติของการใช้ชีวิตในโลกดิจิทัลว่าจะหลงเหลือร่องรอยข้อมูลทิ้งไว้เสมอ รวมไปถึงเข้าใจผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อการดูแลสิ่งเหล่านี้อย่างมีความรับผิดชอบ และ 8) **ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม (Digital Empathy):** ความเห็นอกเห็นใจ และเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นบนโลกออนไลน์

ขอบคุณข้อมูลจาก ทีมสื่อสารสาธารณะ สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)